

- Kultur och hälsa
sid 7
- Kultur
och idrott
sid 8
- We are
the world
sid 10

Nr 6 Dec 2012

Kultur SMÖCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd – SMoK

- Nordanstig
sid 12
- Dansdidaktik
sid 12
- Musikfabriken
sid 19

Ledaren

Kan man lita på en politiker?

Många olika händelser den senaste veckan gör att denna ledare kommer att handla om det politiska perspektivet och dem vi kallar politiker. Både kring det nära, lokala sammanhanget och i det stora, nationella och internationella sammanhanget. Kan man lita på det en politiker säger eller är orden bara arbetsmaterial i ett annat spel?

Jag har just lämnat ett intressant möte med politiska representanter inför det samarbetsprojekt SMoK har med SKL i Kulturskola 2030 och är nu på väg ut efter avslutad arbetsdag. Ett viktigt telefonsamtal uppehåller mig och jag blir sittande i foajén i SKL-huset. Fast timmen är sen kommer många nya människor inströmmande. Noterar igenkännande en hel del från olika politiska församlingar. Jag ser till min förvåning flera politiker av olika partifärg från min hemstad Örebro komma in i huset med rullväskor och portföljer. Upptagen med mitt samtal noterar jag det mest som bakgrundskuliss, men en angelägen tanke gör sig påmind. Jag påminns om det trägna arbete som så många lägger ner för att få de demokratiska processerna att fungera på olika nivåer i samhället. Även om vi många gånger känner frustration över den omständiga och taktispelande partipolitiska församlingen är det ändå på sin plats här att uttrycka tacksamhet och respekt för det viktiga arbetet som görs av många engagerade politiker. För det är tufft att göra rätta bedömningar kring ekonomiska prioriteringar och samtidigt behålla medborgarnas förtroende och röster. Det kräver ett balanserande som ibland gör livet komplicerat för oss tjänstemän.

Men demokrati är ingen självklarhet i världen. Så många länder kämpar med att få detta att fungera. Inte minst unga demokratier som yrvaket försöker få rättssamhälle och åsiktsfrihet att gå hand i hand. Tvivlen på om man kan lita på de politiker som träder fram eller ej kan vara nog så befogat. Säger man vad man tycker eller försöker man tycka det man säger?! Ord är en handelsvara och formuleringarna vägs på våg. Talar hen i egen sak eller för folket?

Nyheter av olika slag har haglat över oss senaste tiden. Det är Kina som presenterar sina nya ledande politiker,

sju kommunistiska män i pensionsåldern som lovar förändring, USA har valt om sin president men makten kompileras av vita, röda och blåa hus, i Mellanöstern spelas ett högt hasardspel om vem som vågar mest och vinner mest poäng och EU:s politiker försöker bemästra de ekonomiska jordbävningarna. Det är nationella politiker som gjort nattliga karriärer och avslöjat glapp mellan tjugsig retorik i talarstol och sitt verkliga avklädda jag. Jag var inte riktigt mig själv eller var jag det?! Kan man verkligen lita på politiker?

Att provocera, kränka och förnedra sin motståndare är vanligt förekommande maktspel på många olika arenor. Vassa ord och spetsiga tungor blir vapen. Ibland är det enkelt att förstå vad som är fel, ibland mer outgrundligt kring vad som är politisk korrekthet. Debatt och åsiktsutbyten är viktigt. Retorisk skicklighet en tillgång. Förhastade ord, plumpa formuleringar och olyckliga skämt kan nog alla lite skamset erkänna att det av och till råkar bli. Alla mår nog bra av att ibland få till en mental rondell mellan tanke och tunga så farten kommer ner och orden kommer rätt och värdighet behålls.

I samtid och framtid kommer demokratin mer än någonsin behöva människor som ställer upp och arbetar för att sanning och rättvisa fortsatt ska fungera i samhället. Det kan vi stödja med uppskattning och uppmuntran, men också genom att oförtröttligt upplysa om de värden och den vikt som t ex musik- och kulturskolan bidrar med i de lokala samhällena. Kulturskola 2030 har flera engagerade politiker med på tåget. Men det behövs fler. SMoK och SKL gör nu tillsammans en viktig stor satsning på ett visionsbyggande av framtidens kulturskola. Här kommer profession och politik att drabba samman i friska utmaningar. I dessa vägbrytande samtal behövs rösterna av alla som på något sätt brinner för kultur och barns möjligheter till bra upplevelser och utbildning i de olika konstformer. För visst kan man lita på en politiker...

INGER CARLÖNBERG
ORDFÖRANDE, SMoK

INNEHÅLL

Ledaren	2	Kultur och idrott	8	Europaskolan, Strängnäs	18
Louise Andersson.....	4	We are the world	10	Musikfabriken	19
Kultur och hälsa	7	Nordanstig.....	12	Sofia Balic	21
		Dansdidaktik	14	Saxat	22
		Framtidens kulturskola	15	Läsvärt	23

Kultur
SMoCKAN

KULTURSMOCKAN
Ågrenshuset Produktion
Flygelvägen 3, 893 80 Bjästa
Tel: 0660-29 99 50
Fax: 0660-29 99 79

ANSVARIG UTGIVARE
Inger Carlönberg, SMoK

REDAKTÖR
Håkan Sandh,
0708-31 74 98,
hakan.sandh@smok.se

PROJEKTLEDARE
Jan Dylicki, 0660-29 99 57
jan.dylicki@agrenshuset.se

ANNONSER
Jan Dylicki, 0660-29 99 57
jan.dylicki@agrenshuset.se
Annonsprislista kan laddas ned som pdf-fil
från hemsidan www.agrenshuset.se

GRAFISK FORMGIVNING
Johnny Altelind, 0660-29 99 66
johnny.altelind@agrenshuset.se

REPRO • PRODUKTION • TRYCK
Ågrenshuset, Bjästa

MEDVERKANDE I DETTA NUMMER
Inger Carlönberg, Roland Cox,
Karin Kåmsby, Charina Widmark och
Håkan Sandh

OMSLAGSBILD:
Från projektet Musikfabriken, där
deltagarna spelar på egna instrument.
Foto: Håkan Sandh

NÄSTA NUMMER
kommer ut v. 7

MANUSSTOPP
för annonser: 28 januari

SMoK Sveriges
Musik- och
Kulturskoleråd

*Kultursmockan utges av SMoK,
Sveriges Musik- och Kulturskoleråd*

Tipsa Smockan!
Tfn 0708-31 74 98 Håkan Sandh

Bagatell musikprodukter

Välj bland hundratalet produkter på vår hemsida: www.bagatell.se

Här följer några smakprov.

Nyheter från Bagatell

Med våra nya "Teleskop Harmony" från **Manhasset** kan man lagra 25 notställ i rad på bara två meter. Perfekt för de trångbodda. I övrigt samma geniala konstruktion som våra övriga Teleskopnotställ dvs. Inga skruvar, bara att trycka och dra. Vagnar finns som tillbehör. **10 års garanti.**

Teleskop Harmony

Lilla Gaspallen

En ny Pianopall från Bagatell. Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid.
Pris: 1800 kr exkl. moms
Sittdyna: 50 x 33 cm
Höjd: 42-60 cm

Kontakta oss på:

info@bagatell.se
Tel.: 013-527 50

Bagatell 1

Från 7 500 kr

En vagn kommer lastad...

- Med världens mest sålda notställ
 - Liten vagn + 12 notställ – 7500 kr (exkl. moms)
 - Stor vagn + 18 notställ – 10 000 kr (exkl. moms)
 - Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ
- Läs mer på **Bagatell 2**

Bagatell 3

KLAVERNOTSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmor. Köp 4 betala för 3.

Bagatell 5

Akustiskärmar
Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.
- Akustiskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustiskärm på notställsfot 1080 kr (exkl. moms)

Bagatell 8

Teleskop Dirigent Regal

Flaggskeppet bland våra dirigentnotställ. Här finns allt som en dirigent kan önska sig. Som alla våra "Teleskop" finns inga skruvar - alla inställningar sker sekund-snabbt och kan ändras under pågående spel. En generös hylla med plats för div. tillbehör. De dubbla benen gör "Dir Regal" till det stadigaste av stadiga. En ny finess: Bakom skärmen finns ett extra fack för övriga partiturer och stämmor. Välj till vår "strålände" belysning.

Bagatell 2

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande – med bl.a. 85 % av den amerikanska marknaden och 75 % av den franska. Inga skruvar - bara att dra upp och ner. Snygg design som passar i alla miljöer. Finns i olika modeller

Bagatell 4

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol. "Sittträ" finns med fasta ben eller med justerbara fram- och bakben. Staplas smidigt på våra vagnar.

Bagatell 6

PIANO-GASPALLEN
standard

Sluta skruva! Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig ställkonstruktion med stoppad sits.
Gaspallen Ergo med justerbar lutning.

Bagatell 9

Flexibelt lättvikts podie-system i aluminium för scenbyggeri med obegränsade möjligheter. Alla benlängder med snabbkoppling.

Hallå där

...Louise Andersson

Nu har du varit handläggare och expert inom kulturpolitik på SKL – Sveriges Kommuner och Landsting – några månader, hur känns det?
– Det känns bra. Jag har ett roligt, utmanande och lärorikt jobb i en organisation förankrad i hela Sverige som många vill

samverka med och som många lyssnar på.

Vilka är de viktigaste frågorna just nu för SKL inom kulturområdet?
– Utöver Kulturskola 2030-projektet och det visionsarbete för framtida kultur för barn och unga som det innehåller så kommer vi den närmaste tiden att arbeta med bland annat fortsatt utveckling av kultursamverkansmodellen och bibliotekens möjligheter att tillhandahålla e-böcker, två områden tätt kopplade till demokrati och utvecklingsarbete.

Du har en bakgrund inom bildkonsten. Finns det frågor inom det området som du särskilt vill lyfta i ditt nuvarande arbete?

– Min bakgrund inom samtidskonst, utställningar, museer och publika perspektiv kom bland annat till nytta i produktionen av årets konferens med temat kulturarv för framtiden. I mitt uppdrag ingår att bevaka hela det kulturpolitiska fältet och just nu arbetar jag inte med något projekt eller satsning inom bildkonstområdet specifikt.

SKL och därmed landets kommuner, har genom engagemanget i Kulturskola 2030, signalerat att det behövs en nationell blick på kulturskolornas verksamhet. Håller du med om den beskrivningen?

– Med Kulturskola 2030 vill SKL tillsammans med SMOK formulera långsiktiga strategier för utveckling av de svenska musik- och kulturskolorna. Vi anser att det är viktigt att våra medlemmar har tillgång till ett bra underlag för att fatta underbyggda beslut om hur de vill utveckla verksamheterna i sina kommuner.

Nu väntar en vår med fem konferenser i samverkan mellan SKL och SMOK. Vad hoppas du att SKL får ut av dem?

– Med projektet vill vi synliggöra på vilka sätt en offentligt finansierad pedagogisk kulturverksamhet kan vara utformad, innehållsmässigt och organisatoriskt, för att möta barns och ungdomars kulturutövande. Vårens konferenser är ett led i projektet och jag är övertygad om att konferenserna kommer att ge en rik bild över hur kulturskole-aktörer ser på verksamhetens utveckling i möte med en rad andra aktörer.

Text: Håkan Sandh

AMATÖR, MUSIKSTUDENT ELLER YRKESMUSIKER?

Hos oss hittar du ett brett sortiment av stråkinstrumentet för just dig. Vi har instrument i alla prisklasser. Även tillbehör så som stråkar, strängar, stöd, hartsch, etuier etc.

Vi skickar alltid över hela landet med buss eller post för snabb och säker leverans.

Ta en titt på hemsidan och hör av dig så ska vi hjälpa dig med det du behöver.

Vi finns inte längre bort än ett telefonsamtal eller mail.

Välkommen!

Mattias Sandlund

din fiol.

GERINGSGATAN 2 • NORRFJÄRDEN
TEL: 0911-20 94 71 • 070-300 00 10
INFO@DINFIOLE.SE • WWW.DINFIOLE.SE

INBJUDER LANDETS SAMTLIGA UNGDOMSSTORBAND OCH JAZZENSEMBLER TILL

stockholm youth jazz festival 2013

SVERIGES STÖRSTA UNGDOMSJAZZSATSNING FÖR 13:E ÅRET I RAD

KONSERTER CLINICS FÖRELÄSNINGAR

med bl a Maria Schneider
Norrbotten Big Band
Nils Landgren
Bohuslän Big Band

STORBANDS-SM JAZZENSEMBLETÄVLING FESTIVALSPELNINGAR

STOCKHOLM 15-17 MARS WWW.YOUTHJAZZ.SE

"Med Mixcraft kan jag skapa musik jag aldrig kunnat drömma om."

"Tänk så mycket tid och pengar jag hade sparat om jag hittat Mixcraft tidigare!"

"Äntligen kan jag njuta av att skapa musik istället för att svära över krångliga program!"

MIXCRAFT 6
MULTI-TRACK RECORDING STUDIO

Öka din musikaliska KREATIVITET!

MIXCRAFT är ett komplett, proffsigt inspelningsprogram. Otroligt lätt att förstå och använda! Här finns allt du behöver: ljud, loopar, instrument, effekter och mycket, mycket mer!

Skollicenser 350 kr/st!

Sweden MIDI Music webbutik: www.swedenmidimusic.se tel: 08-80 68 88

Skräddarsydd utbildning i ljud- och videoproduktion

Orca Mediautbildning arrangerar kurser och utbildning i marknadsledande programvaror inom ljud/musik och video. För pedagoger som vill vidareutvecklas i en specifik programvara, har vi ett enskilt upplägg där deltagaren själv kan bestämma kursinnehållet i samråd med våra lärare, utifrån skolans eller den enskilde pedagogens förutsättningar och målsättning.

■ Läs mer om kurser, certifiering och vår mobila utbildningssal på www.orca.se

Authorized
Training Center

Avid Learning Partner

ORCA är auktoriserat training center för Apple (AATC) och Avid Learning Partner (ALP) vilket innebär att vi utför certifieringar i programvaror som Avid Media Composer, Final Cut Pro, Pro Tools samt Logic Pro.

ORCA Mediautbildning
info@orca.se, 090 10 06 94

ORCA

STIFTELSEN
ALBIN HAGSTRÖMS MINNESFOND
I KUNGLIGA MUSIKALISKA AKADEMIEN DELAR UT

STIPENDIER
TILL
DRAGSPELARE
OCH
GITARRISTER

INOM POPULÄRMUSIKENS OMRÅDE,
FÖDDA 1977 ELLER SENARE

ANSÖKAN SKA VARA INSKICKAD SENAST

20 DECEMBER 2012

TILL

ALBIN HAGSTRÖMS MINNESFOND
C/O KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIEN
BLAISEHOLMSTORG 8
111 48 STOCKHOLM

**ANSÖKNINGSBLANKETT för utskrift och
MER INFORMATION:**

www.musakad.se
telefon: 08-407 18 02
epost: adm@musakad.se

OBS! STIPENDIERNÄ KAN INTE SÖKAS AV GRUPPER

Kultur och hälsa

Inom riksdagen finns en grupp ledamöter som samlats i en förening runt frågan om Kultur och hälsa. Ann Marie Brodén (M), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Gunnar Bjursell, professor i molekylärbiologi och Gunilla von Bahr, tidigare rektor för Musikhögskolan, är några av initiativtagarna. Från början var det en grupp inom alliansen som träffades men nu sker mötena över blockgränsen. Gruppen ser kulturens betydelse för hälsan som en framtidsfråga.

I oktober träffades föreningen med flera, inklusive KulturSmockan, på Operan i Stockholm, för att framförallt lyssna på vad några forskare har att säga om kultur och hälsa.

Kultur ger näring åt själen. Utan kultur blir människan bara ett tomt skal, sa kulturministern Lena Adelsohn Liljeroth i inledningen av seminariedagen.

– För mig är kultur livsviktigt. Utan kultur torkar det mänskliga hos människan ut. Och vi politiker bär ett viktigt ansvar för att göra den fria konsten och kulturen relevant, till något attraktivt och lockande – och inte minst tillgänglig för alla de som i dag inte känner att kulturens arenor är till för dem. Alla har rätt till kultur och jag vill se att kulturen och kulturarvet görs synligt och tar plats på fler ställen i samhället. Det är en stor utmaning.

– För det handlar om att försöka se med vidvinkel, att hitta vägar så att kulturen får möjlighet att berika oss från vaggan till graven [...] i skolan, där våra barn tillbringar större delen av sina dagar, i äldreomsorgen där våra föräldrar får stöd och hjälp i vardagen men även på arbetsplatser och inom sjukvården, inom näringslivet. Det är angeläget att samarbetet mellan kulturområdet och andra samhällssektorer utvecklas vidare.

Kulturministern drog också paralleller med tänkandet kring motionens betydelse för hälsan. Motion var inget som togs på speciellt stort allvar inom sjukvården till en början. Numera är motionens betydelse för hälsan självklar. En liknande

utveckling kommer med stor sannolikhet att ske för kulturverksamhetens betydelse för hälsan.

Under dagen presenterades som sagt inte minst den forskning som numera finns inom området.

Ola Sigurdson, föreståndare för Centrum för kultur och hälsa vid Göteborgs Universitet tog upp olika synsätt på hälsa. Förr såg vi på hälsa som frånvaro av sjukdom. Numera ser vi mer till välbefinnande. Att också må bra som en frisk person. Inom Centrum för kultur och hälsa genomförs nu en rad tvärdisciplinära forskningsprojekt kring musik. Hjärnforskaren Mikael Nilsson mfl har studerat "gåshudseffekten" vid musikklyssning, hur musikklyssnande minskar stress och därmed befrämjar hälsan. Men det är självvald musik som gäller, understryker Ola Sigurdsson. Vilken som helst. Psykologen Marie Hellsing har studerat vardagslyssnandet på musik. Lars Lilliestam har inom forskningsprojektet Musiken och jag intervjuat folk hur de använder musik. Arbetet inom centrat är dock ett långsiktigt arbete – inte minst för att överföra resultat så att de även kan bli användbara i klinisk verksamhet.

<http://www.ckh.gu.se/>

Fredrik Ullén på Karolinska Institutet driver ett forskningsprojekt Den musicerande människan. Flera aspekter kring musik och lärande står i fokus. Ett område som studeras är flow. Flow, som hänger samman med skapande inom alla konstformer, ger som effekt att man mår bättre, vilket i sin tur naturligtvis påver-

Elever från Lilla Akademin framträdde

kar hälsan. Ett stort tvillingprojekt är just nu aktuellt. Riksbankens Jubileumsfond har beslutat att bevilja 29,2 miljoner till ett sjuårigt forskningsprojekt "Den musicerande människan - kultur och arv i samspel".

<http://ki.se/ki/jsp/polopoly.jsp?d=1300&a=130879&l=sv&newsdep=130>

Föreningen kultur och hälsa anser att stödet för deras frågor långsamt men säkert ökar och är på väg att få politisk förankring. I föreningens start sågs området som ett marginellt område. Stödet visar sig inte minst, menar Kulturrådet, i de inlämnade kulturplanerna till Kulturrådet som ofta lyfter fram kultur och hälsa-arbete i landets landsting/regioner.

Seminariet tog även upp forskning av mindfulness, meditation och dess koppling till stressforskning. Och många andra ämnen. Seminariedagen avslutades med att alla – nästan alla i vart fall – tillsammans och med stor entusiasm sjöng Euphoria. Detta om något visar att också kulturbegreppet är under förändring. Vem kan tänka sig att samma sak hade inträffat för ett antal år sedan? Det lät ganska bra i alla fall – KulturSmockan har inspelningen – men har inga planer på att sprida den.

Text och foto: Håkan Sandh

Från vänster Birgitta Svendén, chef för Operan, Maria Lundqvist Brömster, riksdagsman (FP) Benny Marcel, Kulturrådet, Lena Adelsohn Liljeroth, kulturminister, Pam Fredman, Universitetsrektor Gbg, Anne Marie Brodén, riksdagsman (M), Gunnar Bjursell, professor och Alexandra Charles (Ordf 1,6 milj klubben)

Kultur är lika samhällsnyttigt som idrott - minst

Många är, liksom jag, intresserade av både idrott och kultur. Av ungdomar som finns beskrivna i Ungdomsstyrelsens rapport VAR NÄR HUR var hälften av de ungdomar som var aktiva kulturutövare även aktiva idrottsutövare. Det handlar alltså inte om två olika grupper av ungdomar. Det finns heller ingen anledning att diskutera idrott eller kultur. Däremot tycker jag att det finns många intressanta jämförelser mellan hur samhället ser på idrott respektive kultur. Jag tror att man på det sättet också kan få syn på oartikulerade, och förmodligen också omedvetna, värderingar.

Häromveckan satt jag på tåget och bredvid mig hamnade en gammal bekant, Anna-Karin Andersson, fd ordförande för Amatörteaterns riksförbund och nu verksamhetschef på Ideella kulturalliansen. Hon berättade för mig att hon haft liknande reflektioner över kultur kontra idrott, och gjort en "översättning" av Riksidrottsförbundets förordning kring statsbidragen till idrotten. Hon tyckte att alla punkter lika väl kan appliceras på kultur- som idrottsverksamheten. Jag håller med. Kulturen har samma typ av samhällsnytta som idrotten. Många håller nog med om det även inom den politiska världen. Enda problemet är att idrotten av historiska skäl är så mycket högre prioriterad när det gäller ekonomiskt stöd. Jag tror det bland annat beror på kulturens oförmåga att samla sig och föra en gemensam argumentation kring kulturens samhällsnytta. Det är bara att gratulera Riksidrottsförbundet m.fl. till ett gott arbete och sörja att ett Rikskulturverksamhetsförbund fortfarande ligger långt borta. Kulturföreträdare är generellt i stället bättre på att hävda att någon annan konstform eller genre får mer medel än den egna. Man ser knappast ens så långt näsan räcker. Jag förmodar att det finns samma motsättningar inom idrottsrörelsen, men att de har en förmåga att samla sin röst när det behövs.

Riksidrottsförbundet skriver på sin hemsida

IDROTTENS SAMHÄLLSNYTTA

Idrotten är en av samhällets viktigaste resurser. Kort sammanfattat kan man säga att idrottsrörelsen i högre grad än övriga samhället fostrar mer fysiskt och psykiskt välmående individer. Ungdomar som idrottar:

- mår fysiskt bättre
- mår psykiskt bättre
- ser mer positivt på livet och framtiden
- stressar mindre
- har bättre gemenskap med kamrater
- mobbar mindre
- röker mindre
- dricker mindre alkohol

Det är ofta samma punkter som finns i The Wow Factor av Anne Bamford. Hon beskriver egenskaper hos ungdomar som förändrades när de gavs större tillgång till kultur inom och utanför skolan:

- kommunicerade bättre
- var mer analytiska och problemlösande
- utvecklade fler kreativa talanger
- blev bättre på socialt samspel
- fick bättre självförtroende
- trivdes bättre med sig själva och livet
- utvecklade en starkare personlig identitet
- blev mer målinriktade
- fick större känsla av kontroll
- upplevde lust och glädje och ökad skicklighet inom det estetiska området*

I Ungdomsstyrelsens utredning NÄR VAR HUR finns bland annat denna tabell:

Tabell 2.56. Andel som instämmer helt i några frågor mer relevans för samhällspolitisk betydelse bland unga med och utan kulturidentitet, 13–25 år, 2010. Procent

	Unga med kulturidentitet			Unga utan kulturidentitet		
	Tjejer	Killar	Totalt	Tjejer	Killar	Totalt
Positiv till att människor från olika kulturer bor i Sverige	86	75	81	77	61	69
Intresserade av samhällsfrågor och politik	34	36	35	24	22	23
Tillit till andra människor	35	29	32	20	25	23

I tabellen redovisas de som definieras som kulturutövare med kulturidentitet (n=571), jämfört med de i undersökningen som inte har kulturidentitet (n=1084)

Källa: Ungdomsstyrelsens kulturutövandeenkät 2010.

Även här framträder en tydlig bild av en stor samhällsnytta av kulturutövande. Sedan är det en annan fråga vad som är hönan och ägget – och den frågan gäller både kultur- och idrottsutövande. Är det de med god hälsa och positiva värderingar som idrottar eller ger idrottandet dessa värderingar och denna goda fysik?

Här följer Riksidrottsförbundets förordning. I fet stil efter varje punkt finns Anna-Karins ”översättning”. Kan kulturverksamhet på sikt få samma ställning som nyttig samhällsutvecklande verksamhet som idrotten?

3 § Med barn och ungdomar avses i denna förordning personer mellan 7 och 25 år.

SYFTET MED STATSBI DRAGET

4 § Statsbidraget ska stödja verksamhet som

- 1. bidrar till att utveckla barns och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott,
a. Bidrar till att utveckla barns och ungdomars intresse och benägenhet att utöva och delta i kulturverksamhet,
- 2. bedrivs ur ett barnrättsperspektiv, bland annat genom att öka barns och ungdomars inflytande över och ansvar för sitt idrottande,
b. Bedrivs ur ett barnrättsperspektiv, bland annat genom att öka barns och ungdomars inflytande över och ansvar för sitt kulturutövande
- 3. gör det möjligt för alla människor att utöva idrott och motion,
c. Gör det möjligt för alla människor att delta och utöva kulturverksamhet
- 4. bidrar till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främjar en god hälsa hos alla människor,
d. Bidrar till att väcka ett livslångt intresse för eget konstnärligt skapande och därmed främja en god hälsa hos alla människor

5. syftar till att ge flickor och pojkar respektive kvinnor och män lika förutsättningar att delta i idrottsverksamhet,
e. Syftar till att ge pojkar och flickor respektive kvinnor och män lika förutsättning för att delta i kulturella verksamheter

6. utvecklar samverkan mellan organisationer som arbetar med idrottsverksamhet, skolan och andra som bedriver arbete för att främja fysisk aktivitet och goda motionsvanor,
f. Utvecklar samverkan mellan organisationer som arbetar med kulturverksamhet, skolan och andra som arbetar för att främja kulturskapande aktiviteter och goda kulturvanor

7. främjar integration och god etik, och
g. Främjar integration och god etik, och

8. aktivt motverkar dopning inom idrotten.
h. aktivt motverkar droger inom kulturområdet

Text: Håkan Sandh
Foto: sxc

* min egen ganska fria översättning

RF:s myndighetsroll

Från och med den 1 januari 2000 har Riksidrottsförbundet (RF) tilldelats utökat myndighetsansvar genom ändring i lag om överlämnande av förvaltningsuppgifter till Sveriges Riksidrottsförbund (Lag 1999: 1044), lag om ändring i sekretesslagen (Lag 1999: 301) och ny förordning om statsbidrag till idrottsverksamhet (SFS nr: 1999:1177). Den verksamhet som innefattas är statsbidraget till Riksidrottsgymnasierna, statsbidraget till specialidrottsförbund, Sveriges Olympiska Kommitté samt till lokala idrottsföreningar. Detta betyder att handlingar inom dessa områden är allmänna handlingar som måste registreras, förvaras och sparas på ett sätt som gör det möjligt att hålla dem tillgängliga enligt lag.

Källor:
NÄR VAR HUR om ungas kultur Kan bla laddas ner från SMOks hemsida <http://www.smok.se/publikation/nar-var-hur-om-ungas-kultur-en-analys-av-ungas-kulturutovande-pa-fritiden>
The Wow Factor : global research compendium on the impact of the arts in education / Anne Bamford. ISBN 3-8309-1617-5 (pbk) Münster ; Waxmann, c2006

Riksidrottsförbundets hemsida <http://www.rf.se>

De gjorde det, från idé till globalt spridd

Världens barn i Kat

We are the world, we are the children...

Ida Gärling och Karin Karlsson är två tjejer i Katrineholm som lyckades driva sitt musikprojekt från idé till världsspridd musik-video och skivinspelning, och bidrog samtidigt till att lindra barns lidande i andra länder.

Ida Gärling, 17, spelar upp en liten dialog om hur det lät när hon och Karin Karlsson satt och bläddrade i en sångbok och plötsligt fick idén.

- Visst vore det häftigt!
- Men inte kan vi väl...
- Jo, fatta... Det skulle vara ascoolt...
- Vi gör det!

Det var sommarlov. Kulturskolan hade engagerat elever som fick sommarjobba med underhållning på stan. Ida Gärling och Karin Karlsson var två av dem. De bestämde sig för att spela in den klassiska välgörenhetsballaden, sälja skivor och ge

pengarna till Världens Barn. Katrineholm skulle ju för tredje året arrangera en gala i oktober för att stödja bistandsprojekt runt världen.

Vi träffas vid Tallåsaulan en halvtimme innan galan ska starta. Karin Karlsson har dragit iväg på långresa, så Ida får berättas. Hon har spelat fiol sen hon var sex år, går kulturskolans tvååriga musikal-linje, spelar i band och tar pianolektioner.

– Först arrangerade vi låten, vi tog ut stäm-mor och skrev noter. Som mest är det fem stämmor.

– Vi kontaktade folk som vi ville ha med. Vi känner många inom musiken som är duktiga, och vi frågade också ge-nom sånglärarna.

...WE ARE THE ONES

WHO MAKE A BRIGHTER DAY...

Snart hade de fått ihop ett tjug kompisar från 8 till 23 års ålder som ville ställa upp. För att täcka hyran för musikstudio sökte de ett särskilt bidrag från kommunen, Snabba Stålar. Det är bidrag på upp till 10 000 kronor som kan ges till ungdomar

som vill göra något eget kulturprojekt. Stella Olsson, 10 år, var med:

– Jag tackade självklart ja. Det lät som en jättekul grej att vara med på. Jag går på kör och har sjungit många solon där. Min lillasyster Tuva var också med.

– Jag sjöng melodin. Det var lite svårt med texten i början, men vi övade i två veckor.

– Det bästa var att få vara med. Det jobbigaste var att vänta på ens tur att komma in, minns Anna Sundahl, 10 år, som sjungit i kör, spelar fiol och nu har anmält sig till elbas.

Initiativtagaren Ida Gärling tycker att den här sången passade bäst i sammanhanget:

– Låten har ett fint budskap, att världen ska hjälpas åt mot det som är dåligt. Låten är gjord för välgörenhet, det vore fel att använda den utan att samla in pengar.

...SO LET'S START GIVING...

Det blev en lärorik tripp för henne och Karin Karlsson. Innan de gick in i studion

LILLA AKADEMIENS MUSIKGYMNASIUM

Spetsutbildning med riksintag

Klassisk inriktning med möjlighet till fördjupning inom jazz och folkmusik

Sista ansökningsdag 15 feb 2013

www.lillaakademien.se

Kultur 2030 skola

Välkommen till fem konferenser våren 2013!

Heldagar för kunskap, inspiration och diskussion med sikte på framtiden. För dig som berörs av kulturskola; barn, politiker, lärare, chefer, föräldrar och kulturaktörer.

14/1 GÖTEBORG "Kulturskolan och skolan"

20/2 UMEÅ "En kulturskola för alla"

5/3 MALMÖ "Kulturskolan och samhällsbygget"

13/3 VISBY "Kulturskolan och proffsen"

8/4 UPPSALA "Pedagogiska strategier och kompetenser för framtiden"

Anmälan på webben från 5/11

www.smok.se

video rineholm

måste de skaffa rättigheterna.

– Vi fick ringa till både Sverige, Holland och Danmark, berättar Ida Gärling.

Skivbolagsfolket var på semester och svarade inte i telefon, men till slut fick tjejerna sitt ja efter kontakt via Facebook. De gick in i studion, sjöng, spelade och lät sig filmas. Resultatet blev en skiva och en musikvideo som nu snurrar runt jorden.

Om man går in på Youtube och söker på låttiteln så får man 83500 träffar. Man hittar förstas originalvideon från 1985 med låtförfattarna Michael Jackson och Lionel Richie, och artister som Bob Geldof, Harry Belafonte, Bob Dylan, Stevie Wonder och Tina Turner. Det var svälten i Afrika som skulle bekämpas med en insamling.

Man hittar också uppföljaren från 2010, när bland andra Justin Bieber och Janet Jackson enades om att sjunga in pengar till offren för jordbävningen i Haiti.

...THERE'S A CHOICE
WE'RE MAKING...

Och så hittar man tusentals mer eller mindre lyckade versioner från konsertsalar, sångkörer, ölpubar och skolavslutningar. Läger man till Katrineholm i sökningen så hittar man en version som står sig mycket väl i konkurrensen. Proffsig och berörande.

Kulturskolerektor Lennart Ejeby berättar att han och Ida Gärling visade videon för bildningsnämndens politiker och lockade fram en och annan tår. Det är svårt att inte bli rörd av powerballaden, av den positiva energin och medmänskligheten från barnen och ungdomarna. En hel bunt skivor fick de sälja till ledamöterna.

Lennart Ejeby understryker att han och lärarna på Kulturskolan bara har gett lite stöd och goda råd, men att det är ungdomarna själva som har arrat, spelat och producerat.

Underlaget i Katrineholm verkar vara gott, med musikklasser som funnits i tio år, två anställd sånglärare i Kulturskolan som också har en frivillig musikallinje sedan fem år. Dessutom brukar grundskolorna sätta upp egna musikalerna.

...WE'RE SAVING OUR OWN LIVES...

En kväll i mitten av oktober var det dags för årets Världens Barn-gala i den lilla sörmlandsstaden. Tallåsaulan var nästan fullsatt, kanske 500 människor var bänkade och fick höra Mästerstråkarna, Stämskruvarna, Tongivarna, Stage Band och alla de andra – och förstås se videon på stor skärm.

En del av gänget som fixade skivan: Fr v Stella Olsson, Victoria Forss, Isak Svennberg, Ida Gärling, Simon Rangstedt, Anna Sundahl och Elin Andersson.

Hela galan drog in cirka 60000 kronor till Världens Barn. En mindre del av det kom från femtiolapparna som skivan kostar. Förstaupplagan på 500 ex började säljas under hösten och ska förhoppningsvis fortsätta att bidra till Världens Barn.

Att Kulturskolan inte är en välgörenhetsinrättning är rektor Lennart Ejeby på det klara med, men tycker att det fanns flera poänger med att nappa på SMoKs uppmaning att delta ännu ett år.

– Det är en viktig symbolhandling att barnen och ungdomarna får se att vi genom musiken faktiskt har verktyg att vara med och förändra världen. Att dansa, spela och sjunga kan ha många funktioner som sträcker sig utanför själva musiken.

– Det bästa med skivan och videon är att två unga tjejer tog tag i en sak själva och lyckades genomföra det, och fick med sig tjugotalet glada entusiaster. Att de var orädda och att de gjorde allt själva. Ida och Karin är två klippor.

– Videon och skivan är bra i stunden,

men det också ett gott exempel för de andra eleverna i Kulturskolan.

Skolan har inte behövt bidra särskilt mycket med resurser.

– Det vore bra om vi hade en kommunal inspelningsstudio så att vi kunde hjälpa fler att förverkliga sina drömmar, tycker Lennart Ejeby.

...IT'S TRUE WE MAKE
A BETTER DAY, JUST YOU AND ME!

Text och bild: Roland Cox

Du kan också titta på videon via SMoKs hemsida www.smok.se/nyheter

FAKTA

Världens Barn är en insamlingskampanj från Radiohjälpen, som stöds av Smok. Ett 10-tal av landets kulturskolor lyckades förra året samla in 1,5 miljoner kronor.

Intäkterna lotsas vidare till barnprojekt via hjälporganisationerna Diakonia, Insamlingsstiftelsen för Föräldralösa Barn, KFUK-KFUM, Lions, Plan Sverige, PMU, Läkarmissionen, Rädda Barnen, Röda Korset, Svenska kyrkan, Vi-skogen och Unicef Sverige.

Musikverkstan i Nordanstig

Mårten Sundin och Vilmer Söderlind spelar slagverk i Nordanstigs musikverkstad. Längst till vänster läraren Lars Elverovski.

Mårten Sundin och Vilmer Söderlind går i andra klass på Gnarpsskolan, en kommunal grundskola i Nordanstigs kommun i norra Hälsingland. Det är tisdag eftermiddag och efter skolan har de slagverkslektion i den föreningsdrivna fritidsgården Kulturstjärnan. Lektionen ges av Nordanstigs musikverkstad, i studieförbundet Bildas regi.

Läraren Lars Elverovski väntar på att de ska komma. En av pojkarna kommer själv, den andre får han hämta. Lektionen äger rum på scenen i en före detta biograf som nu tillhör fritidsgården. Där står tre trumset, en keyboard och ett antal högtalare. Lars Elverovski kopplar upp sin dator till högtalarna och spelar Motörhead så att det dånar. En av eleverna är insatt i hårdrock och för ett initierat samtal med läraren om en känd trummis som han sett jonglera med självlysande trumpinnar.

Killarna spelar. De får veta hur de ska slå en krasch på cymbalen och hur de ska hålla i trumpinnarna. Jag sitter för nära men hittar öronproppar i handväskan.

De lyssnar på Bon Jovi och Judas Priest. Sedan ska de spela två slag med händerna och två med fötterna, i takt. Det är svårt.

Lektionen är slut och pojkarna ger sig i väg. Nu ska det komma prova på-elever från Hosiannaskolan, en religiös friskola. De kommer inte. Vi pratar.

Lars Elverovski undervisar i blockflöjt och slagverk, men han har bara en flöjtist kvar.

– Flöjteleverna försvann sedan tvånget upphörde, säger han.

NEDLAGD MUSIKSKOLA

Den kommunala musikskolan i Nordanstig lades ner våren 2009. Den kostade då 1,7 miljoner kronor per år, hade knappt 200 elever och fem lärartjänster motsvarande fyra årsarbeten. Några år tidigare var elevantalet dubbelt så stort. 2003 uppgav kommunen att antalet elever i kommunala musikskolan hade ökat från 250 till 410 på åtta år. I kön fanns då 25 elever. Avgiften var 360 kronor per termin.

Efter nedläggningen startades Nordanstigs musikverkstad. Projektet skulle pågå under tre år och få 500 000 kronor om året i bidrag från kommunen. Det skulle även utgå statsbidrag eftersom verksamheten bedrivs som folkbildning i studiecirkelform.

2011 omsatte musikverkstan cirka 700 000 kronor. Kommunen bidrog med 500 000 kronor. Resterande 200 000 kronor täcktes av deltagaravgifter, för närvarande 600 kronor per termin, samt statsbidrag.

Musikverkstan har nu 130 elever och 10–15 på kö. Kön beror framförallt på att barnen har andra aktiviteter som konkurrerar.

Det finns ett avtal mellan Bilda och kommunen enligt vilket Bilda sköter musikverkstans administration och personal. Kommunen står för instrument och vissa lokaler, inget mer.

– Vi får inte ens kopiera på kommunens kopieringsmaskiner utan har köpt en egen, berättar Lars Elverovski.

Han undervisar i slagverk och flöjt samtidigt som han är samordnare med platsansvar och musikverkstadens kontaktperson, allt på en halvtidstjänst. Övrig tid vikarierar han som lärare i grundskolan, bland annat i musik. Han kom

till Nordanstigs kommunala musikskola 2004 och var med om nedläggningen 2009.

– Lärarna blev uppsagda. Ett par av oss började hos Bilda. Bara jag är kvar, säger han.

Efter tre år skulle musikverkstaden utvärderas. Nu har tre år gått men någon utvärdering har inte gjorts.

– Från mitt håll har det fungerat förvånansvärt bra. Svårigheterna har varit den höga läraromsättningen vilket gett bristande kontinuitet, och att inte ha en fast punkt att utgå från, säger Lars Elverovski.

Musikverkstaden har inga egna lokaler. Lars Elverovski har kontoret på fickan och använder sin privata dator i jobbet. Lektionerna äger rum i föreningslokaler eller i skolor på tre orter: Bergsjö, Harmånger och Gnarp, samt som försöksverksamhet på distans mot Hassela, inom projektet Durk. Det är ett distansprojekt med undervisning via interaktiv video, för närvarande på Skype, men i framtiden med direktuppkoppling i ett höghastighetsnät.

Eleverna kommer från kommunala grundskolan i Nordanstig och friskolorna Hosiannaskolan, Stocka friskola och Glada Hudikskolan.

Undervisning i studiecirkelform innebär undervisning i grupp.

– Det har många positiva sidor, nackdelen är att inte kunna ha individuell undervisning. Vi får ta egen tid för att undervisa en enskild elev. När det gäller elevernas utveckling är det inte så stor skillnad, men jämfört med musikskolan får de en bredare, jämnare utveckling.

Lektionerna äger rum utanför skoltid på eftermiddagar och kvällar. Det finns inga fasta ensembler.

www.noter.eu

Eftersom verksamheten bedrivs i studiecirkelform ställs inga krav på lärarutbildning. Musikverkstaden har sex lärare varav två har halvtidstjänster. De andra är timanställda. Två av lärarna, en halvtidsanställd musiklärare samt en dramapedagog, har utbildning för det de undervisar i. Bland övriga lärare finns två tidigare elever som nyligen gått ut gymnasiet.

Lars Elverovski saknar lärarutbildning men har tillförsikt:

– Jag klarar mig alltid, eftersom jag är rörmokare i botten, säger han.

De timanställda lärarna ersätts med studiecirkelledarearvode, det vill säga 135 kronor i timmen. Förberedelse tid ersätts inte.

Under de tre år som musikverkstaden funnits har 14–15 lärare passerat i revy.

KK: I målsättningen för musikverkstaden står det att ni ska integrera med musiken i grundskolan, hur har det gått med det?

– Integrering med grundskolan sprack. Däremot samverkar vi informellt med skolan. Våra lärare vikarierar och undervisar i elevens val. De har satt upp föreställningar, satt upp rockband och haft drama i skolorna.

NEDLÄGGNINGSHOTAD VERKSTAD
Projektet var treårigt men nytt avtal skrevs varje år. I somras tog de tre åren slut, men inför 2012 beslutade kommunfullmäktige i Nordanstig att satsa även under höstterminen. Sommaren 2012 meddelade ansvariga i Nordanstigs kommun att kommunen inte längre hade råd att betala 500 000 kronor för musikverkstaden. Förklaringen var enkel.

– Vi har ständiga sparbeting och har inte medel ens till lagstadgad verksamhet. Då måste vi titta på det som inte är lagstadgat, säger Eva Fors, verksamhetschef för barn, skola och utbildning i Nordanstigs kommun.

En månad innan det avgörande beslutet skulle tas, ifrågasattes plötsligt planerna på nedläggning av kommunens högsta politiska ledning. Kommunalrådet Stig Eng (C) ville ha en skattehöjning, bland annat för att kommunen skulle kunna bidra med pengar till musikverkstan. Och när kommunstyrelsen möttes den 8 november fick han en majoritet med sig på förslaget om skattehöjning. Det slutgiltiga beslutet tas av kommunfullmäktige den 26 november. Lokaltidningen Hudiksvalls Tidning har gjort en rundringning till kommunpolitikerna och prognosen är att det blir 21 röster för och 10 mot skattehöjningen.

– 130 barn som vill hålla på med musik och deras föräldrar är en viktig faktor, säger Stig Eng. Han är nöjd med musikverkstan och vill se en fortsättning.

– Försöket har varit väl ut. Jag har varit och lyssnat de är väldigt duktiga, säger han.

Om kommunfullmäktige beslutar om fortsatt stöd till musikverkstan den 26 november och i så fall hur stort det blir,

Vilmer Söderlind går i andra klass i Gnarpsskolan och spelar trummor efter skoldagens slut.

återstår att se. I fall kommunfullmäktige beslutar om fortsatt stöd kommer kommunen att ta upp förhandlingar med Bilda om ett nytt avtal.

VARSLÉN LAGDA

Oavsett hur det går har Bilda varslat musikverkstans personal om uppsägning från årsskiftet.

– I somras fick vi meddelande om att de kliver av. Men sedan reagerade högsta kommunledningen och sa att Oj det här var inte bra, berättar Bildas regionchef för Gävleborg och Dalarna, John Staffas.

– Våra konsulenter har lagt ner kraft, tid och pengar på det här vilket gör en nedläggning extra harmig.

Han är noga med att påpeka att musikverkstaden är ett Bilda-projekt, och inget uppdrag från Nordanstigs kommun.

– När de bestämde sig för att lägga ner kommunala musikskolan fick vi idén att göra en verksamhet som var snarlik musikskolan men ändå inte. Vi tog kontakt med kommunen som ställde upp med lokaler och gamla instrument. Sedan har vi byggt upp en verksamhet från noll.

– Samarbetet med kommunen har fungerat jättebra. Verksamheten har varit väl så bra som musikskolan, kanske bättre, och annorlunda eftersom all undervisning sker i grupp. Men musikverkstaden är inte musikskolan. Vi hade en egen idé och vi fick kommunen med oss, säger John Staffas.

KK: Vilka krav ställer ni på de som undervisar?

– Det här är folkbildningsverksamhet, och då finns det inga krav på lärarutbildning. Det viktiga är att vi har fungerande och kompetenta lärare. Musikhögskoleutbildade lärare kanske inte passar för sådan här verksamhet.

KK: Vad säger du om den höga personalomsättningen som varit på musikverkstaden?

– Det har varit mycket folk och svårt av och till. Det är inte helt enkelt att hitta timanställda, vi befinner oss inte på Söder i Stockholm. Den svåraste tiden var första terminen, då var det väldigt turbulent. Men nu har vi bra timfolk, även om det är en utmaning när man inte kan säga "Hej, vi har en heltid att erbjuda".

SPONSERING

Företagssponsring är en annan av de idéer som kommit upp för att rädda mu-

sikverkstaden.

– Någonstans måste man ha musikskolan kvar och vi är ett företagarnätverk som diskuterat att dela på en halvtidslön. Det ska inte bara finnas fotboll och innebandy. Kommunen kan inte satsa på att få folk att flytta hit och samtidigt ta bort musikskolan, säger Lasse Gradin, företagare och pappa i Bergsjö.

Karin Kämsby

Fakta

Nordanstigs Musikverkstad erbjuder undervisning i grupp till elever i åldrarna 7 till 24 år. De äldsta befintliga eleverna är 17 år. Hösten 2012 kan målgruppen välja mellan fiol, viola, gitarr, elgitarr, elbas, piano, trummor/slagverk, blockflöjt, drama, teater, sång eller körsång.

DISTANSPROJEKTET DURK

Kulturskolorna i Gävleborgs län bedriver distansprojektet DURK. Det går ut på att ha musikundervisning via videokonferens över ett höghastighetsnät mellan skolorna i länet. Ett nät av höghastighetsförbindelser med optisk fiber håller på att byggas.

Lars Elverovski och Bilda deltar i projektet med en slagverkselev på distans i Hassela. Läraren sitter hemma i sin bostad och eleven finns i en lokal i Hassela där webbkameror ställts upp i olika vinklar. Undervisningen sker för närvarande via Skype vilket medför en del tekniska problem.

Nordanstigs kommun har tackat nej till att delta i projektet.

Text och foto: Karin Kämsby

PRESSTOPP

Beslut om skattehöjning, som nämns i artikeln, har tagits av fullmäktige den 26/11.

Fullmäktige beslutade att höja vår kommunskatt till 22,61 kronor per skattekrona. På så vis finansieras Bilda musikskola och en eventuell omorganisation av förvaltningen. I skatte-satsen ingår även en skatteutjämning mellan landstinget och kommunen eftersom ansvaret för hemsjukvården flyttar till kommunen 2013.

Mötesplats för forskare, dansare och dansdidaktik

För första gången i Sverige anordnade Dans- och Cirkushögskolan – DOCH – en tredagars forskningskonferens kring samtida didaktik inom dansen. Skolan fylldes under några regniga dagar i oktober med forskare och dansare från Europa, USA, Sydafrika och Nya Zeeland.

Deltagarna kunde ta del av fullmatade dagar med avhandlingar, workshops, forskningsrapporter och beskrivningar av påbörjade forskningsprojekt. Några rent teoretiska, kring exempelvis hur vi använder och kan förstå begreppet didaktik, men de flesta hade en mer nära koppling till praktisk undervisning i dans. Några tog sin utgångspunkt i hur dansen kan förändra världen medan andra sökte språk för att beskriva vad som händer i en undervisningssituation. En intressant bredd med andra ord.

Anna Lindqvist föreläste kring sin doktorsavhandling som kom för två år sedan;

Dans i skolan – om genus, kropp och uttryck. Syftet var att beskriva och förstå hur danslärarna uppfattar sin undervisning. Forskningen tar sin utgångspunkt inom dansundervisningen i Skellefteå, men även andra danslärare har bidraget i studien. Eftersom det inom den obligatoriska skolan finns lika många pojkar som flickor inom dansundervisningen, vilket tyvärr inte är fallet inom kulturskolan, tycker jag att avhandlingens inriktning på genus är väldigt intressant.

Dans är ett feminint kodat ämne, fastlär Anna Lindqvist. Nästan samtliga danslärare anser också att de arbetar med samma typ av rörelser för pojkar och flickor. Samtidigt menar lärarna i studien att de upplever att flickor är mer positivt inställda till dans än pojkar, att de tydligt försöker efterlikna danslärarens rörelser och lever sig in i lugna, lyriska övningar. Här finns flera olika "lösningar" beskrivna av andra forskare; efterlikna sporten, styrka och kraft och mer tävlingsinriktning.

Samtidigt uppfattar danslärarna kön

och genus på olika sätt. En del danslärare beskriver pojkar och flickor som två homogena, motsatta grupper, och delar in rörelser i mer feminina och maskulina. Andra förstår flickor och pojkar som individer med olika personligheter och betonar istället mer variation i olika typer av rörelser.

Både pojkar och flickor visar dock dansglädje. Även pojkar är positiva till undervisningen och kan förändra attityder. Detta visar, menar Anna Lindqvist, att det finns en förändringspotential om man frångår uppdelningen i kön. Hon pekar också på en mycket intressant motsättning på hur lärarnas analyser skall tolkas. Å ena sidan framträder hos dem en bild av pojkar som tar avstånd från dansen, å andra sidan finns inga tecken på detta när undervisningen beskrivs. Hon ställer därför frågan vilka pojkar det handlar om. Är det bara det ytterst fåtal pojkar som är "pojkepojkar" och tar avstånd från dansen som får bilda underlag för gruppen "pojkar".

Hela avhandlingen finns för nedladdning under forskning på www.smok.se

VERKTYGSLÅDA FÖR KOREOGRAFI I RESVÄSKMODELL!

Dr. Gabriele Klein från Universitetet i Hamburg presenterade The Choreographic Toolbox. Den hade tagit form av en "resväska" istället för skrift eller webbaserat läromedel. Kanske i viss mån i kontrast till den roliga formgivningen är innehållet resultatet av ett omfattande forskningsarbete. Gabriele Klein har följt ett 40-tal koreografer av nutida modern dans och intervjuat dem hur de arbetar när de skapar sina koreografier. Väskan bestod av ett antal "kapitel" där man kunde få koreografernas exempel på olika små beståndsdelar i arbetet. Ett "häfte" i boxen handlar om var dansen kan ta sin konstnärliga utgångspunkt; ett musikstycke, en bild, en händelse för att ta fram rörelser. En annan om hur man skapar, fixerar och upprepar rörelser. Ett tredje häfte handlar om samarbetet med musiker, bildkonstnärer etc. Andra delar av boxen består av kort som består av instruktioner; gör om, ironisera, etc. En tredje delen handlar om definitioner av olika uttryck som används inom dansen. Allt tar sin utgångspunkt från en konkret och praktisk nivå.

Gabriele sa vid ett annat tillfälle under dagarna att konst inte kan läras ut. Däremot kan man öppna dörrar till ett konstnärligt skapande, där var och en måste hitta sin egen drivkraft. Denna box föreställer jag mig på ett väldigt konkret sätt kan vara en dörröppnare till danskonsten. Det är helt klart intressant att någon gång få veta mer om hur denna typ av läromedel fungerar i praktiken.

På DOCHs hemsida eller via <http://www.youtube.com/user/dochcloseencounters?feature=BF> kan du ta del av några föreläsningar och workshop.

Text och foto: Håkan Sandh

Arenaskapande, möjliggörande, helhetsgrepp, entreprenöriellt lärande, mediering...

Helt klart kommer Kulturskolan att förändras ännu mer, de närmaste åren. Redan idag finns det ett stort behov av en öppnare verksamhet där man bättre tar vara på elevernas lust och skaparkraft, men som också slår upp dörrarna till nya ämnen och en förändrad syn på lärande. Det behövs en Kulturskola som går hand i hand med samhällets övriga utveckling, ja, kanske rentav väljer att ligga steget före sin omvärld, där nyfikenhet och experimenterande får en stor plats. Så här tänker några av kulturskolans lärare och ledare fortsätta att forma framtiden inför 2030.

MEDIERING OCH IDENTITET- Nya ämnen i framtidens Kulturskola

Kulturskolan som brygga mellan skolväsende och samhälle

– Min förhoppning är att Kulturskolan är lagstadgad i framtiden. Jag vill också se en skräddarsydd utbildning för kulturskolans lärare, det är alldeles för osäkert som det är i dag, säger Andreas Westberg. Kulturskolan borde gå sida vid sida med den obligatoriska skolan och bli en självklar resurs i undervisningen.

– Eftersom de estetiska ämnena är marginaliserade i dagens obligatoriska skola, så får de ofta stryka på foten för den mer teoretiska undervisningen. Till viss del har detta accepterats av estetiklärarna som ofta fokuserar på traditionella hantverk och konstarter. Jag anser att kulturskolans uppdrag är att ge en vidgad syn på språk (kulturämnena innebär ju ett vidgat språkbegrepp, det är ju ett språk i sig), mediering, identitet, samhälls- och samtidsperspektiv. Detta borde gälla alla elever oavsett vilka förkunskaper eller erfarenheter de bär med sig.

– Kulturskolan är ju en oerhört stor kompetensbank. Se bara på vårt lärarlag i Mölndal.

Vi är nästan 60 välutbildade lärare av olika slag inom de estetiska ämnena. Kulturskolans pedagoger har mycket att ge, utöver undervisning i hantverket.

Fler nya ämnen år 2030...

– Framtidens elever behöver också undervisas i hur man tar ansvar för det man producerar eller på vilket sätt man tar en publik och uppför sig på en scen. År 2030 kommer ämnet kommunikation att vara ännu mer i ropet. Vi arbetar då med projekt och entreprenörskap, det som vi idag kallar entreprenöriellt lärande.

– Jag tror också att elevernas "livsvärldar" inte alltid kommer till uttryck i dagens skola, då den inte förmår att synliggöra kultur- och identitetsfrågor. Detta kan leda till att eleverna får svårt att tillgodogöra sig den kunskap skolan vill förmedla. De estetiska ämnena är idag små och marginaliserade i skolan,

men motsvaras av mycket kraftfulla förteelser i samhället! Här är det viktigt att Kulturskolan spelar en betydande roll. Jag tror att Kulturskolan kan bli bryggan mellan det obligatoriska skolväsendet och samhället.

– Jag kan också tänka mig att det blir mer av det som jag ibland undervisar i och kallar USP, nämligen UNIQUE SELLING POINT. Där ställer man sig frågorna: Vad brinner jag för? Vad är unikt med den konst jag vill leverera, etc. Vårt framtida samhälle kommer att behöva människor som kan hantera sitt liv och sin produkt utifrån dessa frågeställningar. Det utesluter inte, att Kulturskolan också tar hand om de elever som vill utöva sitt kulturämne främst för dess egenvärdes skull!

Estetiska processer som mötesarena

– Jag tror att det är allas angelägenhet att engagera sig i skolans verksamhet i framtiden. De estetiska läroprocesserna kan bli en mötesarena för både lärare, elever, skolledare och politiker. Den obligatoriska skolan har ju valt att arbeta efter en traditionell metodik.

Konsten och estetikens bidrar däremot med nya perspektiv, därför behöver de grundläggande arbetssätten förändras! Det konstnärliga arbetssättet innehåller ju inte alltid beständiga kunskaper, utan kan befinna sig i osäkerhet och nyfikenhet där motsägelser och frågor får fritt spelrum.

Kulturskolan som ansvarig för all musikundervisning!

– Det bästa vore om Kulturskolan tillhandahöll alla lärare i de estetiska ämnena för kommunens skolverksamhet! Då fick man stabilare nätverk och arbetslag. Jag ser själv idag hur lyckat det kan bli när skolans ämneslärare i musik kommer in under Kulturskolans tak! Oj, så mycket tips och idéer till lektionsupplägg man kan delge varandra! Idéerna flödar. Man hittar också olika samverkansformer och

Andreas Westberg, Mölndals Kulturskola
Pianopedagog och klasslärare i musik

plattformar, vilket ger stimulans för både elever och lärare.

Två lärarlag...

– Som Kulturskollärare kan man ibland bli ganska ensam på den obligatoriska skolan. Jag tänker mig att man som lärare i framtidens skola har sin tillhörighet både i Kulturskolans arbetslag, där man får stimulans och stora möjligheter att utveckla sitt ämne, och i skolans arbetslag. Visst är det lite problematiskt med att tillhöra två olika lärargrupper, men det borde gå att lösa, säger Andreas. Det är viktigt att både elever och pedagogen själv får lust till sitt arbete!

KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIENS UNGDOMSSTIPENDIER 2013

Musikaliska Akademien utlyser ett antal mindre stipendier avsedda som ekonomiskt stöd till unga instrumentalister och sångare i åldern 13-19 år, d v s födda under 1994 -2000, som har förutsättningar för ett musikycke och som kanske kommer att välja ett sådant senare.

**FÖRETRÄDE GES DEM SOM EJ KAN ERHÅLLA
KVALIFICERAD UNDERVISNING PÅ SITT
INSTRUMENT/SÅNG PÅ HEMORTEN UTAN
MÅSTE RESA TILL LÄRARE PÅ ANNAN ORT.**

Den som redan antagits till högre musikutbildning, vid musikhögskola i Sverige eller motsvarande utomlands, kan ej komma ifråga till dessa stipendier.

Provspelningar anordnas under våren år 2013 i Stockholm, Göteborg, Malmö, Arvika, Örebro och Sundsvall.

Kallelse från Akademien utsändes till samtliga sökande.

De sökande som har mer än 25 mil till närmaste provort kan, efter ansökan, tilldelas ett resebidrag om högst 300 kronor.

Ansökningsblankett rekvideras från Akademiens hemsida www.musakad.se eller på telefon 08 - 407 18 10, (08 - 407 18 00 vx).

Mai von Rosens pianostipendier och Ingrid och Per Welins stråkstipendier söks på samma blankett.

Ansökan skall vara Akademien tillhanda
senast den 15 februari 2013.

Anna-Karin Hagstöm,
Piteå Musik-
och dansskola
Gitarrpedagog och
klasslärare i musik

ÅR 2030 bygger vi Kulturskolehus som står öppna för lärande hela dagen...

En öppen kulturskola

Anna-Karin Hagstöm filosoferar... år 2030, det är väldigt lång tid dit, 18 år, och så kommer hon på att det är exakt så många år som hon varit i tjänst inom Musik och dansskolan! Plötsligt kommer allt mycket närmare.

– Tänk, om det fanns ett hus som stod öppet när eleverna känner sig motiverade att lära sig! Där skulle de kunna komma tillsammans och utöva en konstform, eller bara använda de kunskaper de redan hade! Alldeles för ofta har undervisningen bestämts av läraren, tycker hon. Varför inte vända på lärandebegreppet och låta eleverna själva få komma fram till vad de behöver för slags kunskaper?

– Tänk, om det var så här: Några ungdomar träffas på stan och undrar vad de ska göra.

Häng med till Kulturskolan! säger någon, och så kunde hela gruppen följa med och få upptäcka nya uttrycks- och utvecklingsmöjligheter i konstämnen, under sociala former.

Där skulle ges frihet att kunna välja bland olika kurser, tex: Nu vill jag gå en kurs i improvisation, eller... nu har spelat tillräckligt med Flamencomusik, nu vill jag dansa det istället! Att spela, dansa, agera m.m., är ju ett hantverk, påpekar Anna-Karin. När man skaffat sig en del av den grundläggande tekniken vill man än mer utöva sin konstform och gärna med andra. Vanligtvis har det varit läraren som ser till att eleverna får spela tillsammans. I en öppen Kulturskola skulle eleverna själva kunna hitta sina medaktörer och tillsammans starta ett lustfyllt skapande, för det är ju särskilt roligt och motiverande att göra något "eget".

Lagstadga kulturskolan.

– Jag vill att Kulturskolan lagstadgas och blir en skolform i framtiden med nationell läroplan och med legitimerade lärare, fortsätter Anna-Karin. Låt det bli en skolform som berikar och samarbetar med den ordinarie skolan. Naturligtvis ska en kulturskollärare också ha en lärarlegitimation som innehåller ett tillräckligt mått på kunskaper i ämnet man ska undervisa i! Nu går de sista lärarstudenterna ut med den gamla utbildningen... vad händer sedan?

Kommer det att finnas tillräckligt med lärare som kan undervisa på kulturskolans olika ämnesnivåer? Den del i musikinläroplanen som förut utexaminerade pedagoger för kulturskolan blir ju i framtiden endast behöriga för att undervisa i klassmusik.

Prestigelös pedagogik i framtiden?

Just nu skriver Anna-Karin på en C-uppsats som handlar om hur synliggörandet av den egna omedvetenheten kan påverka lärarens val av olika arbetssätt. Genom att bli mer medveten om vad som omedvetet ligger bakom de val av arbetssätt en lärare gör i undervisningssituationen, kan läraren på ett mer konstruktivt sätt ta ställning till de didaktiska frågorna: vad, hur och varför, när hon formar sin undervisning. Kanske blir detta ett väl använt verktyg i framtidens pedagogik?

– Vi lärare skulle också kunna stötta varandra på ett bättre sätt i vår framtida undervisning och inte bara som nu, beskåda våra elevers färdigheter vid konserter och avslutningar! Tänk, om vi prestigelöst kunde askultera på varandras lektioner och bistå med handledning i våra olika pedagogiska tillvägagångssätt! Det skulle vara att "gå ett steg längre", än att bara träffas för att utbyta övningar, erfarenheter och repertoar, avslutar Anna-Karin.

Robert Hallman, Kultur och Fritidschef i Kungälv

BREDA PERSPEKTIV I FRAMTIDENS KULTURSATSNINGAR!

År 2030 har kultur och fritids- verksamheterna lärt av varandra...

Klubbat nedläggningsbeslut fick rivas upp...

År 2003 tog Kungälvs politiker beslut om att lägga ner Musikskolan. Samtidigt som man tagit det beslutet, höll man på att bygga ett stort Kulturhus i Kungälv! Man undrar hur politikerna tänkte där? År 2004 var man tvungen att riva upp nedläggningsbeslutet, eftersom skolans föräldraförening gick "man ur huse" för att väcka opinion. Man lyckades få till en folkomröstning! 77 % av kommunens invånare ville ha kvar sin Musikskola! Sedan dess har skolan (som idag är en Kulturskola) lyckats klara sig undan besparingar och annat som skulle kunna krympa verksamheten.

Vid denna tid var Robert Hallman, gitarrlärare i Kungälvs Musikskola. När nedläggningen var ett faktum sökte han annat jobb, och blev anställd som vice kulturskolledare i Mölndal. För några år sedan blev han ledare för Kulturskolan i Kungälv, och sedan starten på detta år är han chef för Kultur och Fritid i samma kommun! Det är snart tio år sedan man

bestämde att denna stora del av Kungälvs kulturverksamhet skulle utsättas för nedmontering. Hur har det gått? Hur tänker man idag? Robert har intressanta tankar att dela med sig av.

Kommunen tar helhetsgrepp för barn och unga!

– Vi utgår ifrån ett brett perspektiv när vi arbetar för våra barn och ungdomar. Våra tankar är: Vad har vi idag, och hur kan vi utveckla det så att det blir en helhet? säger Robert. Samtidigt funderar vi också på vad som är gemensamt i kulturen och idrotten, och hur man kan stärka det. Kulturskolan är duktig på vissa saker, men det finns grupper som vi i Kungälv inte når, och det är barn och ungdomar med invandrarbakgrund, barn vars föräldrar aldrig gått i Kulturskolan samt ekonomiskt svaga grupper.

– Vi behöver lära av varandra, fortsätter Robert. Kulturen har mycket att lära av idrotten och föreningslivet, inte minst hur man skapar viktiga sociala sammanhang för våra barn och unga. Dessutom

ser vi en markant ökning av det spontana utövandet, både inom kultur och idrott. 50 % av våra barn och ungdomar som motionerar varje vecka gör det i oorganiserad form. Likaväl som vi bygger allt fler "spontanidrottsplatser", vill jag se kulturella mötesplatser för de spontana, kreativa uttrycken. Kulturen är duktig på att motivera för sig själv att den är viktig, men det måste nå ut till de oinvigda! Vår utmaning är att visa på vilka positiva effekter kulturutövandet ger och hur det gynnar samhället i stort.

– Här i Kungälv har vi börjat jobba med ett socioekonomiskt "tänk", vi vill göra långsiktiga satsningar på barn och ungas aktiviteter och utveckling, som ger resultat längre fram. Istället för att behöva lägga pengar på det som blev fel i efterhand, försöker vi omfördela resurserna och lägga dem i rätt tid på rätt sak.

Framtidsmodell?

– För 5 år sedan slog man ihop alla förvaltningar i kommunen för att kunna arbeta utifrån en helhetssyn med medborgaren i fokus. Jag gjorde likadant med mina verksamheter. De unga i Kungälv är ju mindre intresserade av vad verksamheten heter som de är engagerade i. Det viktigaste är att de får det de vill ha. Vi vill att verksamheterna avspeglar ett behov.

Nya roller för lärarna: möjliggörare och arenaskapare

– Men, vad händer med lärarrollen? frågar sig Robert. Jo. Det blir mer fokus på att få ihop de sociala sammanhangen, och att utifrån ett helhetsperspektiv förstå samhällets roll i de ungas utveckling och fritid. Vi har idag lättare att utgå ifrån våra yrkesroller och vuxenperspektiv, istället. Vår utmaning ligger i att möta de unga i deras värld och på deras arenor och villkor. Vi vill låta deras kreativitet, skaparkraft och nyfikenhet få större utväxling med hjälp av samhällets resurser och möjligheter att skapa meningsfulla sammanhang.

Huset som alltid lyser och låter...

Självklar vision inför 2030

– Kulturhuset har en central plats i utvecklingsarbetet i Kungälv. Vi ser ingen större skillnad mellan Biblioteket, Kulturskolan, Teatern eller Konsthallen. De är alla sociala mötesplatser och offentliga rum som är till för reflektion, kreativitet, lärande och utveckling. En del åldrar är lite svårare att nå. Så kan det vara när man är i 13-14 årsåldern, då kompisarna blir viktigare än vad de var förut. För de eleverna vill vi kunna erbjuda en "uppehållande verksamhet" som också kan fungera som en social fritidsform. Har man blivit van vid att gå till huset som alltid "lyser och låter", kanske man så småningom smälter in i aktiviteterna, eller vågar pröva något nytt tillsammans med kompisarna, eller alldeles själv, avslutar Robert.

Text: Charina Widmark

Foto:

STRÄNGNÄS

Kulturskol resurs i gy

– Med Musikakademin tar vi ett steg bort från huvudfoting-idealet. En människa med bildning är inte bara knopp, utan även kropp och kreativitet, menar Agneta Klingberg, rektor för Strängnäs kulturskola. Akademin injicerar kultur i gymnasiet och tycks få elever att lyfta, trots motvind.

De två gymnasieskolorna i Strängnäs kan via Musikakademin erbjuda sina elever instrument, sång och ensemble som individuellt valda gymnasiekurser. Betyget ingår i examen.

Det här är alldeles extra intressant för en av skolorna, Europagymnasiet, där man sedan 2007 driver Artesprogrammet. De som går Artes blir samhälls- eller naturvetare, men med en estetisk in-
jektion.

Musikakademin kom till för några år sedan, delvis som en kur mot elevflykt till musikgymnasier i Eskilstuna, Södertälje och Stockholm, orter på pendlingsav-
stånd.

– Det estetiska programmet överlevde inte, det blev för få sökande. Akademin kom till för elever som ville vara kvar i Strängnäs men ville få något mer än vad kulturskolelever får, berättar Agneta Klingberg, kulturskolerektor.

För närvarande har man ett 70-tal akademielever som undervisas av Kulturskolans lärare. Eleverna läser vanliga nationella program på gymnasiet och kan lägga till 200 poäng musik som individuellt val. De får dubbelt så mycket lärore-
tid som normalt, varje vecka 40 minuter individuellt alla tre åren och ytterligare hela 1,5 timme ensemble i år 2 och 3.

EN FRI, EN KOMMUNAL

I Strängnäs finns friskolan Europaskolan med riksintag, med mycket språk och internationalism. Och så finns kommunala Thomasgymnasiet, med viss inriktning på företagande. I Musikakademin grupper lirar eller sjunger elever från båda skolorna, både ekonomer, matematiker, språkvetar och kockar.

– Det är det som är så läckert! Det har funnits en viss rivalitet mellan friskolan och den kommunala, men här är ett samarbetsprojekt som gör att de träffas, säger Agneta Klingberg.

Det är bra för kommunens ekonomi att man slipper "exportera" elever till andra kommuner och som tar med sina pengapåsar, menar hon.

– Och för oss som kulturskola är det jättebra att få behålla eleverna just när de börjar spela mer av egen kraft, starta band och så. Så nu har vi många fler gymnasieelever än vi hade tidigare.

Bland annat har Musikakademin medfört att det har dykt upp nybörjare i 16-årsåldern, framför allt i sång.

– Även om man är nybörjare så kan det hinna hända mycket under de tre åren, säger Agneta Klingberg.

Ytterligare en poäng är att duktiga elever som gnott i Kulturskolans orkestrar är efter år, nu kan dra nytta av det och få med det i sina gymnasiebetyg, framhåller hon.

BILDNING ELLER HUVUDFOTINGAR

På ett djupare plan gynnas också något som både hon och ledarna vid Europagymnasiet benämner bildning, ett lärande som inte bara är bokligt utan omfattar känsla och kreativitet, och handens kunskap. Alltså motsatsen till det ideal som Agneta Klingberg menar skapar huvudfotingar.

På båda sidor ser man pedagogiska vinster i att varva estetik med teoretiska skolämnen. På Europaskolans Artesprogram läser eleverna naturvetenskap eller samhällsvetenskap, men får dessutom drama, musik, bild och olika korsningar. Det är alltså inte ett estetiskt program, men det är bredare än en vanlig teoretisk studieväg och är högskoleförberedande.

Estetiken huserar i Arteshuset – ett av ett tiotal byggnader i ett utspritt campusområde – där det finns bildsal, en musiksals med scen, flygel och förstärkare, en dans- och dramasal med fri golvvyta. Men ibland kombinerar man. Lotta Nyblad som undervisar i bild och digitalt skapande berättar om en elev som hade skrivit en saga på engelskan som sedan fick grafisk form i hennes sal.

Att elever får mer estetik verkar gynna lärandet i allmänhet. Thomas Axelsson, rektor för Europagymnasiet, berättar om när den första kullen gick ut, 2010. Skolans alla lärare får varje år rösta fram

Europagymnasiet består av ett tiotal hus som rymmer teknik, språk och de andra riktningarna. De som väljer Artesprogrammet håller till mycket i sitt eget hus, med scen, bildsal och dramasal.

Christoffer Delfs Lord valde sång som tillägg till sina ekonomistudier på Europagymnasiet, och har fått röstträning av Kulturskolans lärare. Bakom kaggarna sitter Gustav Jonsson som går på Thomasgymnasiet. Han läser teknikprogrammet men kompletterar med Musikakademin kurs i instrument och ensemble. Gruppen fick visa upp sig på Artesprogrammets scen under ett Öppet Hus i början av november.

an estetisk mnasiet

elever som belönas med stipendier. Det året knep Arteseleverna huvuddelen av stipendierna. Både första, andra och tredje kullen har gått ut med toppbetyg.

ESTETIK FÖR LÄRANDE

– Jag har inga vetenskapliga bevis, men en så stor avvikelse kan inte vara slumpen. Pedagogik som låter en använda båda hjärnhalvorna leder till ökad inlärning, anser Thomas Axelsson.

Det kostar pengar att köpa in undervisning från Musikakademien/Kulturskolan, men det är det värt, tycker Eva Mutvei som är lärare i estetisk kommunikation och drama, och är chef för Artesprogrammet.

– Vi har en stark tro på att man mår bra av det och utvecklar andra sidor i estetiken.

– Eleverna måste i varje övning skriva en analys där de redogör för själva processen, de lär sig förstå sin plats i gruppen och får på det sättet träning i att arbeta i projekt.

Hon pratar om de gamla grekernas bildningsideal som skulle omfatta hela människan och många kunskapsområden, man skulle kunna både språk, musik, konst och matematik.

– Men nu har man börjat skära bort vissa delar, det är minimalt med idrott och konsten ska man tydligen ägna sig åt efter skoltid.

GESTALTA OCH UTTRYCKA

Eva Mutvei anser att elever som får arbeta estetiskt får tillfälle att undersöka sig själva, de blir stärkta att våga uttrycka sig och gestalta kunskap. De blir också bättre på att hitta egna lösningar på problem, vilket är viktigt även om man väljer ett annat yrke än ett konstnärligt.

– Vad ska du med en ingenjör till som inte kan lösa en uppgift själv, där svaret inte finns i en bok, frågar hon sig.

– Vi har en stark tro på att man utvecklar många olika sidor via estetiken, säger Eva Mutvei, chef för Artesprogrammet.

Därför verkar det ha kommit som en chock när den nya läroplanen för gymnasieskolan kom, GY11, och Artesprogrammet stoppades tillfälligt inför läsåret 2011. När Artes väl släpptes igenom som särskild variant så hade ytterst få elever hunnit söka. Från att ha fått in cirka 30 elever per kull hann nu bara ett knappt tiotal in.

Rektor Thomas Axelsson:

– Eleverna på Artes är så kreativa så man blir gråtfärdig. Det kändes så frustrerande att vi maskinmässigt ska pressa in alla elever i samma nationella program. Man håller på och kväver alla estetiska program.

DE VIKTIGA HYBRIDERNA

Årets kull är också liten, men när skolan höll öppet hus för hugade familjer nu i början av november var tillströmningen dock god, och skolan har gott hopp om växande kullar.

På senare år har det kommit flera beslut i liknande riktning, som att estetiska ämnen inte längre ger de viktiga meritpoäng som kan avgöra om man kommer in på Handels eller läkarutbildningen.

– Det finns inget obligatoriskt estetiskt ämne på gymnasiet längre, du kan gå igenom utbildningen utan en enda timme bild eller musik. Det är trist, säger Eva Mutvei.

Det här skickar ut signaler till eleverna om att detta inte är så viktigt, menar hon.

– Så de estetiska programmen har svårt att rekrytera.

På sätt och vis bedrivs civil olydnad i Strängnäs. Artes är en "hybrid" mellan en teoretisk linje och en estetisk, och sådana gynnas inte av skolsystemet idag. Rektor Thomas Axelsson påpekar vilka framgångar de företag har som lyckas förena teknik med design, alltså teori med estetik.

– Vi ska vara rädda om hybriderna, tycker han.

Agneta Klingberg, Kulturskolan:

– Den vändning som skolan tar är beklagansvärd, att det bara är teoretisk kunskap som ska räknas. Jag tror på estetiska läroprocesser och skapande där estetik används både för dess eget värde och som redskap för att gestalta problem och kunskap på olika sätt.

Text och bild: Roland Cox

– Sedan man tog bort de obligatoriska estetiska ämnena på gymnasiet så finns det ett sug efter att spela. För ungdomarna idag är det så oerhört viktigt med musik. Behovet att få uttrycka sig måste få ta vägen någonstans.

Det säger Magnus Ädel (tv), piano- och ensemblelärare från Kulturskolan som tillsammans med Artesprogrammets musiklärare Stefan Tjerngren leder musikgrupper. De går runt som "konsulter" mellan tre ensembler och ger råd, uppmuntrar och försöker få rockbanden att fungera självständigt.

Magnus Ädel har en del av sin tjänst på Musikakademien, med sju egna pianoelever och hela årskurs två i ensemblespel. Resten av tiden undervisar han i piano på Kulturskolan.

Akademien har funnits i tre år och har svajat lite bland annat på grund av gymnasiereformen.

– Men nu känns det som om vi har ett bra grepp om det. Det är kul att vi får behålla kulturskoleeleverna i den här åldern, när de börjar blomma ordentligt. Det blir ofta en väldigt fart på dem.

– Förhoppningsvis påverkas deras övriga pluggande positivt av att de får träna estetiskt skapande. Och de får träffa nytt folk via ensemblerna och kan öka sitt kontaktnät. För många är det första gången de vågar spela tillsammans med andra.

– Det bästa har varit att kunna gå ett högskoleförberedande program och samtidigt få en massa musik, som jag är passionerad för.

Det berättar Robert Karlzén (tv) som tillsammans med parhästen Joakim Bruhn-Mohlin underhöll med popcovers under Europaskolans Öppet Hus i början av november.

– Jag tror att jag har läst nästan 500 poäng i musik. Det verkade så roligt så jag tog en massa kurser, både i gitarr, musik- och gehörslära, ensemble, musik och kommunikation, och estetisk verksamhet, berättar han.

Båda går Artes med naturinriktning. Robert Karlzén funderar på att bli pilot så småningom, men ser inte musikkurserna som bortkastade.

– Vi har läst skapande verksamhet som går ut på att använda de estetiska verktygen för att stärka de teoretiska kunskaperna. Jag tror att det är helt rätt.

– Vi fick till exempel lära oss att man kan lära sig glosor lättare om man samtidigt går en puls eller klappar en rytm, då minns man det bättre sen.

Musikfabriken

Musikfabriken är ett projekt där deltagarna skapar, bygger och spelar på egna instrument och får möjlighet till en musikalisk upplevelse. Allt utifrån sina förutsättningar.

Så låter programförklaringen för ett projekt i studieförbundets Sensus regi i Stockholm.

Deltagarna kommer från daglig verksamhet som Sensus bedrivit under många år. Projektet finansieras av Arvsfonden och kommer efter ett par års verksamhet avslutas i februari 2013. När jag träffar gruppen på Musik- och teatermuseet är det mitt i en utställningsperiod där de samtidigt, tillsammans med besökarna, bygger en jättemarimba.

Musikfabriken har först konsert. Alla har instrument de byggt själva. Mycket strängar och klanger från trä, rör och slangar. Oftast meditativt men ibland stegrande mot ett crescendo som aldrig kommer utan musiken flyter tillbaka in i lugnet.

Efter konserten träffar jag projektledaren Johan E Andersson

Johan E Andersson

Vad är det som gör att denna musik passar bättre än rock som är det vanligaste enkla valet? Och som jag vet att du själv har spelat förr.

– Ingen har förutfattade meningar om hur detta skall låta. Det är en bra grund, tycker jag. Alla utforskar sina instrument. Ibland hittar de nya ljud i dem. Det ska-

par en annan nyfiken. Alla erövrar sina instrument. Den andra fördelen är att ingångströskeln är låg. Vi pratar inte om harmonik eller rytm. Varje ton är musik! Vi säger – vilket jag direkt kommer motsäga – att ingen ton är fel. Tonalt är allt rätt. Men samtidigt finns det saker som är fel, ljud som blir fel i sammanhanget. Är det ett lågmält stycke får man inte dra i med en stark ton.

– Förra veckan lät det riktigt illa. Då blev jag arg för första gången på väldigt länge. Jag tyckte de hade glömt förutsättningarna. Sedan gjorde vi om det och då gick det mycket bättre. De lyssnade bättre på varandra. Vi diskuterar musiken hela tiden. Det klarar de av trots att denna musik från början var väldigt främmande för dem.

Förändras de när de nu spelat ganska länge?

– Ja, vi har ju hållit på i två år nu. Jag tycker de har utvecklats mycket. De kan härma varandra, hitta någon annans ton. Någon skapar en bänd ton, då svarar de andra med en annan bänd ton. De har lärt sig lyssna på ett annat sätt. Vi har utvecklat en mer precis form, vi kan hålla ett slags tema. Vi klarar av att hålla samma form på flera konserter i rad. Just nu spelar vi till filmer och då styr jag med klockan exakt hur långa styckena blir.

Hur mycket av klangbilden har du byggt upp medvetet?

– Många av de instrument vi arbetar med är stränginstrument. De skapar sina egna

klanger. Man kan säga att jag har lagt en grund genom val av strängar, men att det är mycket upp till de som spelar att skapa klangerna också. Vissa av instrumenten, exempelvis alla strängar, är stämda, medan det ena rörklockspelet inte har några fasta toner alls. Inte heller slideinstrumentet har det av naturliga skäl.

Det finns ju ändå inte så mycket dissonanser i musiken?

– Nej, det är ju inte så att vi letar efter dissonanser. De uppstår men ofta låter det förhållandevis lika från gång till gång ändå. Det finns en botten-ton som man kommer tillbaka till. Alla känner den och tar den som utgångspunkt.

Du pratade tidigare om forskning. Vad vill du att det skulle forskas kring?

– Vad händer inne i hjärnan när vi spelar eller lyssnar på denna musik? Det skulle kunna bli kaos med den typ av musik vi spelar men det blir inte det. Det finns en ordning. Vad händer musikaliskt? Hur ser gruppens lärande ut? Vad har de lärt sig under de här åren?

– Just nu hoppas jag att det kan bli någon form av fortsättning på projektet. Jag tror mycket på den här typen av musikaliskt lärande.

Text och foto: Håkan Sandh

Projektets målsättning

- Att deltagarna uppfinnar och tillverkar instrument som får växa fram under en byggprocess
- Att växa som människa när nya kunskaper erövrats
- Att skapa musik med hög konstnärlig kvalitet

matfrisk.

Idén med boken *matfrisk, mat som kan förebygga cancer* är att visa hur vi kan äta mycket gott och samtidigt minska risken för flera vanliga cancersjukdomar.

På ett personligt sätt hoppas vi väcka nyfikenhet utan att skrämmas, genom att på ett enkelt sätt förklara sammanhang, sprida kunskap och bjuda på rätter som är lättlagade.

Vi hoppas också på att öka förståelsen för att cancer inte är en sjukdom utan en mängd olika. Det gäller därför att vara kritisk när någon vill marknadsföra mirakelkurer mot cancer i allmänhet. Använd i stället pengarna till god och omväxlande mat. Tillsammans har vi över 50 års erfarenhet av cancerbehandling och samtal med patienter och deras anhöriga.

Den erfarenheten och kunskapen vill vi dela med oss.

Lars Beckman och Lars Franzén
Recepten är skapade av TV-kocken Fredric Andersson
tillsammans med läkarna.

Boken har tillkommit med stöd av Balticgruppen som sedan tidigare stöttar cancerforskningen i Norrland. En del av bokens försäljning kommer också att tillfalla cancerforskningen.

För att beställa boken ring 0660-29 99 51 eller maila yvonne.dylicki@agrenshuset.se

(Du kan även betala in direkt på bg 5358-8240, glöm ej att ange matfrisk och ditt namn och adress.)

Intervju Sofia Balic

"...en stark lust att utveckla och förändra"

Nu har du dragit igång arbetet för ökad delaktighet inom kulturskolan genom projektet Om vi fick bestämma. Vilka intryck har du fått av de medverkande kulturskolorna så här i början av projektet?

– Det första jag tänker på är att de är många och entusiastiska! Vi har 17 kulturskolor som deltar i projektet och den kick-off vi hade den 27-28 oktober visade på elevers, lärares och chefers starka engagemang för frågor om barns och ungas inflytande och delaktighet. De är stolta över den egna verksamheten och undervisningen men har ändå en stark lust att utveckla och förändra. De har massor av idéer och om de genomför ett par av dem fullt ut så har vi kommit långt i projektet.

Du har lång erfarenhet från kultur- och högskoleområdet, mindre från

kulturskoleområdet. Vad har överraskat dig inom kulturskolevärlden de här första månaderna?

– Att det finns så lite forskning om kulturskola! Om vi nu talar om Sveriges största barnkultursatsning är det för mig obegripligt att det inte är brett beforskat och beskrivet från flera perspektiv. Vi vet alldeles för lite om barns lärande och utveckling kopplat till estetisk undervisning på fritiden. Vi vet också alldeles för lite om hur undervisningen bör utformas. Här finns naturligtvis mer än ett svar. Min förhoppning är att fler lärare i kulturskolan börjar studera den egna praktiken. I skolans värld talar man mycket om "lesson studies", en forskningsmodell där lärare tillsammans planerar, prövar och utvecklar metoder för lärande. Om man sedan kopplar detta till barn och ungas inflytande så kan det bli riktigt spännande!

Du arbetar också med Kulturskola 2030. Vilka frågor ser du som viktigast att arbeta vidare med inom det projektet?

– Att utveckla kulturskolan så att vi kan möta alla barn och unga. Kulturskolorna gör många bra saker och är enormt viktiga i flera barns liv. Men här finns mycket kvar att göra för att kunna bli en öppen mötesplats för ungas mångfaceterade intressen inom det estetiska. Jag tror också det är viktigt att öka det politiska engagemanget. Men då måste vi veta vilka områden vi prioriterar. Och för att veta vart man ska är det bra att läsa kartan och förstå terrängen. Hur ser den kulturskola ut som vi har idag? Vi behöver ett Nationellt Kunskapscentrum för kartläggning, utvärdering, forskning och utveckling av Sveriges kulturskolor.

Har du fått någon bild av SMoK som organisation? Något som överraskat dig?

– Trots en relativt liten organisation axlar vi stora frågor och stora projekt. Det finns en gedigen erfarenhet av kulturskola och jag försöker lära mig så fort och så mycket jag bara kan. Jag har också en mycket positiv bild av styrelsen; kunniga, idérika och trevliga!

Dansutbildningen håller inte måttet

Dansarutbildningen är i sin nya form inne på sitt andra läsår. Tre kommunala huvudmän – Göteborg, Stockholm och Piteå – har ingått avtal med staten om att bedriva förberedande dansarutbildning.

I medeltal sökte något färre till dansarutbildningen 2012 jämfört med 2011. Ambitionen vid rekryteringen av

jurymedlemmar till färdighetsproven har varit att få en balans mellan de jurymedlemmar som har sin främsta kompetens inom klassisk balett och de som har den inom modern nutida dans. Att kunna göra antagning till andra årskurser än årskurs 4, årskurs 7 och årskurs 1 i gymnasieskolan framhålls som önskvärt av både skolorna och dansprofessionen eftersom utbildningen annars kan riskera att utestänga talanger. Skolverkets slutsats är att avsaknaden av inriktningar kan motverka strävan att vidga rekryteringsgrunden till dansarutbildningen.

De första eleverna som har gått den nya utbildningen i sin helhet kommer att avsluta sin yrkesexamen år 2020. Det är först då kan man fullt ut se effekten av den nya förordningen och införandet av den nya utbildningen. Skolverket har dock kunnat göra några iakttagelser efter det första året. Utbildningens kvalitet och möjlighet till måluppfyllelse är beroende av flera faktorer som vardera utgör en viktig grundstomme och viktiga förutsättningar för att målet med införandet av den nya utbildningen ska nås. En av dessa faktorer är kompetensen hos de danslärare som arbetar på balettskolorna. Kompetensen hos danslärarna har under året varit föremål för kritik i media och inte minst från branschföreträdare. Observationer av undervisningen gjorda av Skolverket har visat att undervisningens kvalitet är varierande och inte i alla delar så hög och jämn som önskvärt. Rådet för dansarutbildningsverksamhet för läsåret 2011/12

Børn og unge gentænker børnekulturen

I forbindelse med Aarhus Musikskoles 80-års jubilæum og Kulturprinsen i Viborgs 10-års jubilæum er de to institutioner gået sammen med godt 1.000 børn og unge fra kultur- og musikskolerne i Region Midt og fra Burkina

Faso for at skabe første store trædestensprojekt, Hjertespejl, i den største børnekulturelle satsning i Region Midt frem mod Aarhus 2017, traedesten.nu. Teaterkoncerten Hjertespejl er en moderne nyfortolkning af H.C. Andersens eventyr Snedronningen med over 600 medvirkende børn og unge. De mange medskabende og medvirkende børn og unge, der kommer fra kultur- og musikskoler i bl.a. Aarhus, Viborg, Skanderborg, Holstebro, Horsens, Silkeborg og Burkina Faso. Föreställningen visades under KRUT-dagarna i Århus den 12- 15 november 2012.

Är framtiden kulturens renerässans?

Regeringens framtidskommission tar fram flera rapporter med olika teman. Denna gång kulturens betydelse för samhällets utveckling. Rapporten är författad av departementsrådet Eva Bergquist. Hon lyfter bland annat fram kulturens roll i staden, i skolan och som socialt kitt, samt kulturens betydelse för att skapa attraktionskraft för städer och regioner. Hon analyserar också sambanden mellan konstnärliga processer, kreativitet och innovation. Utgångspunkten är att vi behöver bli

bättre på att förstå vad det är för beteenden som ligger till grund för kulturens och de kreativa näringarnas kraft, och vad som krävs för att kunna mångfaldiga den.

Finns att ladda ner på www.smok.se under Forskning

Youth Jazz Festival 2013 Stockholm, 15- 17 mars

Festivalen startade för tretton år sedan i Linköping och har de tre senaste åren ägt rum i Stockholm, bl.a. i Stockholms Konserthus. Festivalen samlar varje år 300- 400 jazzutövande ungdomar från hela landet. Ungdomar från landets kulturskolor, folkhögskolor och även musikhögskolor träffas under tre dagar fyllda med konserter, föreläsningar och clinics.

Tävlingar erbjuds i form av Storbands-SM och jazzensembletävlingar. Varje år erbjuds föreläsningar av inte bara landets utan även världens främsta musiker inom jazzgenren. Tidigare föreläsare har bl. a varit: Yellowjackets, Ingrid och Christine Jensen, Randy Brecker, Stockholm Jazz Orchestra, Tolvan Big Band, Lasse Lindgren Big Constellation.

Youth Jazz Festival 2013 bjuder på konserter, clinics och föreläsningar med bl.a. Maria Schneider, Norrbotten Big Band, Nils Landgren, Bohuslän Big Band samt många fler.

För mer info: www.youthjazz.se

Mer bra musik till barn och unga

Nu går startskottet för ett tvåårigt projekt där det kraftsamlas kring högkvalitativa inspelningar för barn och unga.

– Barn behöver både livemusik och lyssnandet i sin rena form. Barnlitteraturen ligger nog längre fram där det finns inspelningar med många som gör väldigt bra saker. Vi vill lyfta fram musiken ännu mer.

Utveckling barn & unga/Musik i Syds projekt "Högkvalitativa inspelningar för barn och unga" har beviljats 300 000 kronor av Kulturrådet. Musik i Syd

Kravlös dans får stressade tonårsflickor att må bättre

Kravlös nyckel mot tonårsstress Psykiska problem på grund av stress är ett ökande problem bland tonårsflickor. Men ny forskning från Örebro universitet visar att dans på flickornas egna villkor både höjer deras välmående och gör dem mindre stressade.

SVT.se

Folkmusiken får 1,7 miljoner

Drygt 1,7 miljoner kronor för att få barn att upptäcka folkmusiken. Det ger Allmänna arvsfonden till Studieförbundet Bilda Gävledala och projektet Folkungar. Syftet med projektet är att ge barn mellan fem och tolv år i Gästrikland, Hälsingland och Dalarna möjlighet att möta folkmusiken ute på grundskolorna genom besök av projektets team. Bidraget ska användas bland annat till en instrumentbank och regelbundna utbildningar till musikpedagoger med målet att öka intresset för folkmusiken och "göra den till en självklar del av kulturskolornas utbildning".

Arbetsblad

Biblioteken i topp

Nästan alla kommuner (95 procent) har fysiskt tillgängliga bibliotek. Det visar en rapport från Handisam, myndigheten för handikappolitisk samordning. Handisam har undersökt läget i kommunerna vad gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Inom kultur och fritidsområdet är biblioteken den anläggning som har bäst tillgänglighet. När det gäller exempelvis idrottsanläggningar och Kulturskolan så är nästan fyra av tio otillgängliga för människor med någon form av funktionsnedsättning. Tack vare biblioteken finns det ett exempel på en verksamhet som gjorts tillgänglig för alla, i nästan varje kommun.

Biblioteksbladet

Barnen vinner på att tränarna får veta om de har särskilda behov

Många föräldrar skäms för att berätta att deras barn har speciella behov när de börjar med fritidsaktiviteter. Annelie Skogsberg som är lärare på Kulturskolan i Kalmar vill att vi ska se möjligheterna med att alla är olika. Och ju tidigare man får veta vars och ens behov, desto bättre kan det bli. Ulrika Ringström på Smålandsidrotten är av samma uppfattning. Man kan inte kräva att alla ska fungera på samma sätt. Sveriges Radio/P4 Kalmar

Dråpslag mot kulturen i Solna

Samtidigt som Solna kommun måste gå in med ytterligare 20 miljoner i nationalarenan ska kommunen spara en miljon på Kulturskolan. Det innebär att den gratis kulturverksamheten för förskolor och skola upphör. StockholmsTidningen

...Margareta Sjölander

KulturSmockan har hört talas om att du har varit flitig deltagare i Youth Jazz Festival. Stämmer det?

– Absolut. Jag har varit med som elev, som förälder och nu som lärare. Det ger en bred erfarenhet!

Du arbetar som brasslärare på Sundvalls kulturskola. Vad innebär en sådan här festival för dig som lärare och dina elever?

– Det mest fantastiska är att se eleverna göra grejer som de har hört talas om flera

gångar men ändå inte riktigt vågat sig på, som att ställa sig upp och göra ett solo. Att se dem göra det för första gången, att kliva fram i ett sådant här sammanhang, är underbart.

– För eleverna är det stort att möta proffsmusiker men också att möta varandra. Samma sak för oss lärare, det är kul att träffa varandra, möta en del man inte sett på många år. Alla är också intresserade av samma sak- jazz.

Kanske en ledande fråga; hur påverkas elevernas övning av en festival?

– Jo, det är klart att den påverkas, att de

blir taggade när de skall åka dit, men det innebär också att de blir peppade och övar mer efteråt.

Och du skall åka till Stockholm på festival även 2013?

– Absolut. Våra elever vann förra året, men nu är det väldigt många nya i bandet. Då blir de taggade att göra om det de äldre eleverna gjorde förra året.

OK, då kanske vi möts på Youth Jazz Festival nästa år.

Text: Håkan Sandh

**Koltrasten
som trodde den
var en ambulans**
Av Anders Mildner

Anders Mildner, känd som krönikör i Sv Dagbladet mm, har skrivit en bok om ett samhällsproblem vi inte verkar notera – ljudmiljön.

Boken börjar sin resa genom ljudvärlden genom en historisk tillbakablick hur musik och andra ljud påverkat oss. Numera, menar Anders, är en del av musikkonsumerandet snarare ett sätt att stänga ute icke önskade ljud i stället för att ta in musiken. Våra vardagsmiljöer blir också allt mer ljudsatta. Själv minns jag starkt första gången jag gick in i en affär som spelade pop-musik på hög nivå. Carnaby Street i London 1966. En otroligt positiv upplevelse. Men idag? Nu minns väl få av oss hur det "lät" när det var tyst i butikerna. Frågan är vad alla dessa ljud gör med oss. Anders Mildner beskriver ljuden framförallt som ett allt större miljöproblem som får allvarliga effekter på samhället. Redan Satie komponerade musik för "inredningen" d.v.s. musik man inte skulle lyssna till. Nu har allt mer av musiken denna funktion; något man inte skall lyssna på. Däremot skall den i högsta grad påverka oss. Muzak diskuterades flitigt för några årtionden

sedan. Anders Mildner skriver om en organisation som heter Pipedown och arbetar för rätten att slippa lyssna på musik i det offentliga rummet. En fråga som kunde vara en stor miljöfråga – men inte är det.

En annan del av denna innehållsrika, men tunna bok, är ett avsnitt om lågfrekventa ljud. Här kommer han in på områden där även jag gapar av förvåning. Likt Hasse Alfredsson berömda monolog där han utropar: Det var det jävligaste - det hade jag inte en aning om! Lågfrekventa ljud stör på land och i hav. Valar och delfiner får svårt att kommunicera därför att båtar alstrar ljud som ligger i samma för människan ohörbara områden och som används av delfiner för kommunikation. På land kan ljud från exempelvis fläktsystem alstra lågfrekventa ljud som skapar yrsel och illamående.

Även hörbara frekvenser ökar i styrka. Bland tioåringar diagnosticerats allt fler för kronisk heshet. Vi skriker till varandra. Många klassrum har akustik som förvärrar situationen. I hemmiljöerna har tystnad blivit en statussymbol. Ju lägre inkomst, ju mer störande ljud från omgivningen. Världens tysta miljöer blir allt mer störda av trafik i luften och på land.

Och vad kan man göra åt det? Mycket går att göra, men på den politiska agendan är detta inget miljöproblem som diskuteras. Och naturligtvis finns det starka ekonomiska intressen som vill kunna fortsätta att manipulera oss med olika slags ljud. Anders Mildner citerar John Steward:

- När väl en hel generation får sin hörsel skadad vid en relativt ung ålder, ökar trycket på att något skall hända, särskilt om kostnaderna för sjukvården blir större. Detta var ju skälet till varför myndigheterna tog sig an problemet med rökning.

Text: Håkan Sandh

Nästa nummer av Smockan kommer under vecka 7

Nästa nummer:

• Tema Kulturskola 2030

Vad vill Du läsa i Smockan?
Tipsa redaktionen via mail till
hakan.sandh@smok.se

På www.smok.se kan du hitta nyheter varje dag om musik- och kulturskolorna över hela landet!
Där kan du också skriva dina egna kommentarer!

Vi vill önska er alla God Jul & Gott Nytt År

**Musikskolan
Vänersborg**

Vänersborgs kommun
Musikskolan

firar 50 år

läsåret 2012-2013

ÄNGELHOLMS
KULTURSKOLA

Gotland
Kulturskolan
Gotland

Musikskolan
Islaved

Solna
KULTUR
SKOLA

KULTURSKOLAN MIRANDA

UNG KREATIVITET I MORA

HÖRBY
KOMMUN
KulturSkolan

God Jul &
Gott Nytt
Kulturår
önskar

Karlskoga
Kultur
Skola

MUSIKSKOLAN
KRISTINEHAMN

KULTURSKOLAN

JAZZ

**VECKA I HÖGA KUSTEN
5-10 AUG 2013**

Storbandskurser för alla åldrar med lärare ur världsetablerade storbandet Stockholm JazzOrchestra. Gehörs och improvisationspel för ungdomar 15-20 år som vill prova på att spela utan noter. Jazzensemblespel på olika nivåer för ungdomar 15-25 år. Lärare på kursen är Karin Hammar på trombon, Amanda Sedgwick på saxofon, Per Nordgren på gitarr, Maggi Olin på piano, Kenji Rabson på bas, Daniel Fredriksson på trummor samt Gustavo Bergalli

på trumpet. Storbandskursen kommer att ledas av medlemmar ur Stockholm JazzOrchestra. Bl.a. Bertil Strandberg, Fredrik Norén, Robert Nordmark samt Martin Sjöstedt. Kursledare är Fredrik Norén.

Kursavgift är 3 500 kronor inkl. kost och logi i dubbelrum. Enkelrum mot tillägg. Kursavgift för storbandskursen för deltagare äldre än 25 år är 6 000 kronor inkl. kost och logi i dubbelrum. Enkelrum mot tillägg.

Sista anmälningdag: fredag 14 juni.
(Begränsat antal platser)

Anmälan skickas till: "Jazzkursen"

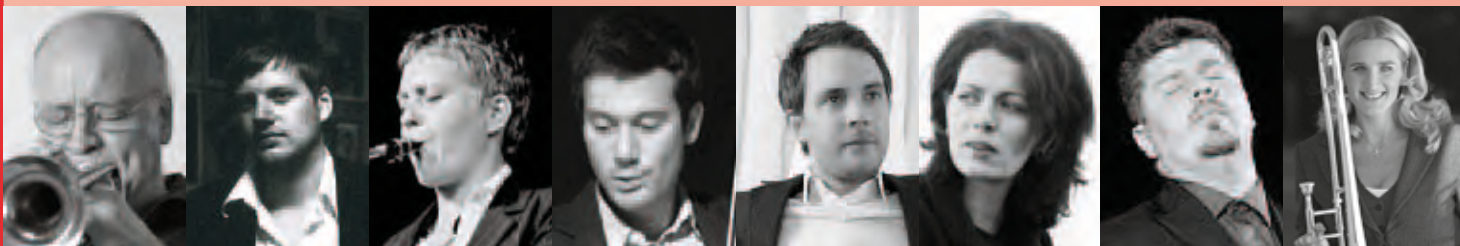
Scenkonstbolaget

c/o Fredrik Norén

Kastellgatan 15, 871 33 Härnösand

För information: www.scenkonstbolaget.se
www.svenskjazz.se

Kontakt: fredrik.noren@scenkonstbolaget.se
070-641 49 47

GUSTAVO BERGALLI - MARTIN SJÖSTEDT - AMANDA SEDGWICK - KENJI RABSON - DANIEL FREDRIKSSON - MAGGI OLIN - PER NORDGREN - KARIN HAMMAR

Härnösands Folkhögskola

scenkonstbolaget | musik
www.scenkonstbolaget.se

Härnösands Kommun

Mary Lou Meese Youth Jazz Fund

Musiklärare!

Gå med i nätverket Impuls för mer jazz i skolan

Kostnadsfritt och pengar att söka för era projekt

Kolla in svenskjazz.se för mer information och anmälan

Riksförbundet Svensk Jazz & Mary Lou Meese YouthJazzFund

